

Nasjonal vekst?

"Stadig rære gatevold, 2500 personer knivstukket, slått, sparket og skåret opp," melder Oslo Legevakt i 1994. Når ungdommers selvmord firedobles, eldres pilleforbruk stiger og heroinsalget tiltar, skurrer det når vi blir fortalt at vi har en nasjonal vekst ... fordi kjøpekraften har økt med 2%.

Det avgjørende slaget i kampen mot narkotika står om folkets motivering, livsstil og karakter. Når nasjonens ryggrad smuldrer er det ikke nok å bruke tollvesenets grensekontroll som jernkorsett for å holde oss oppreist. Kulturverdier kan ikke isoleres og beskyttes, de må mobiliseres og benyttes.

Ærlighet var en gang en del av vår kultur. I dag anslår Skattedirektoratet at unndratte skatte- og avgiftsbeløp kommer opp i 15-20 milliarder pr. år. Legger man til privat og offentlig korrupsjon, forsikringssvindel o.a., blir summen flere titalls milliarder høyere. Samfunnssystemet lider av en langtfremskreden krone-diarré. Milliardene går rett gjennom systemet uten å etterlate seg livgivende energi. Mens vår livsstil feilfordeler ressursene, preker vi solidaritet.

At snart 50 % av landets familier splittes, betyr ikke at de som ennå henger sammen, er prektigere. Vi har alle ansvar for oppløsningen. Men splittelse betyr store sosiale problemer. Utgifter og budsjetter øker i takt med vår manglende evne til å hankses med den menneskelige natur og skape samhold.

Vi leser i en Stockholmssavis: "Varige menneskelige relasjoner er en umistelig del av velferden ... Hva er valgfrihet verd - i alt fra politiske partier til tannkrem - om vi ikke lenger kan velge trofast kjærlighet?" Forfatteren C.S. Lewis sier det slik: "Helvete er en tilstand der man får alt hva man vil ha og mister det nære forhold til medmennesker."

Etter fire år i Afrika påpeker NRK's korrespondent at utviklingshjelpen ikke når dem som trenger den. Prestisje og mangel på innsikt, parret med korrupsjon, gjør rike rikere og fattige fattigere. Noe når frem, og hjelp skal vi gi. Men når eksporterer vi de ubestikkelige holdninger og den moralske kraft som fører midlene inn i en livgivende strøm?

Den tsjekkiske presidenten, Vaclav Havel, har rett når han sier: "Vi står maktesløse overfor globale utfordringer fordi sivilisasjonen bare dekker det øverste lag i våre liv." EU-valget er over, men vi står fremdeles overfor valg som kutter dypere, favner videre og kan forandre mer. Julen og årsskiftet er en god anledning til å ta stilling til dem. EE

**Vi ønsker våre lesere en God jul
og et Godt Nytt År!**

Lederskap for Ukraina

Åtte unge parlamentsmedlemmer fra Ukraina kom i november til et to ukers seminar i London med tema "Hvordan bygge et demokrati som fungerer?" Seminaret var arrangert av Moralsk Opprustning og finansiert av Westminster Foundation for Democracy, et fond som styres av bl.a. de britiske partilederne.

Tre av ukrainerne representerer Kommunistpartiet og kommer fra den russisk-ættede befolkning. Motsætningene mellom dem og en representant for Nasjonalistpartiet i Vest-Ukraina var åpenbare. Midt imellom sto tre representanter for reformpartiene og det eneste parlamentsmedlem fra det rumenske mindretallet i sør. Den eldste av gruppen (38 år) er formann i komiteén som behandler den vanskelige konflikten med Russland om Krim-halvøya.

Seminaret fokuserte spesielt på de menneskelige kvaliteter og det åndelig-moralske grunnlaget som er forutsetningen for et fungerende demokrati. Storbritannias erfaringer - på godt og ondt - var utgangspunktet for en felles søken hvor både gjester og vertskap deltok på like fot. Programmet var til dels lagt opp etter mønster av de polsk-norske MRA seminarer i Oslo i -90 og -91.

Sir Robin Butler (nr. 3 fra v.) med ukrainerne.

Englenderne ga ukrainerne sitt beste: I Underhuset gikk en konservativ og en labour-representant sammen om å forklare mot-setninger og samarbeid i britisk politikk. Sir Robin Butler, sjefen for The Civil Service (det britiske embedsverket som ble karikert i TV-serien "Yes, Minister") brukte over en time på å svare på spørsmål og vise gruppen gjennom 10 Downing Street, hvor statsministeren bor og regjeringen møtes. De besøkte også det britiske LO, BBC, et senter for hjemløse, en skole m.m. I Liverpool, hvor bystyret var deres vertskap i to dager, fikk de en innføring i byfornyelse, og i Wales fikk de høre hvordan likestilling av det walisiske språk hadde bidratt til avspenning mellom walisere og englendere.

Programmet hadde også sine uformelle sider: Alle bodde i

Forts. siste side

Initiativ til forandring

Et utkast til en sammenfatning av MRA's mål ble skrevet under en rådslagning på Kypros i november -93, hvor folk engasjert i MRA's arbeid på alle kontinenter deltok. Det lyder:

MRA er en måte å leve på. Målet er forandring i global målestokk båret frem av mennesker som søker Guds inspirasjon for individuell og felles handling. Som katalysatorer for forandring, arbeider de for nye motiver og nye mellommenneskelige forhold på alle samfunnsplan. Men utgangspunktet er å begynne med seg selv.

Nåværende globale mål innbefatter:

- * Å helbrede historiens sår som utløser nye kretsløp av hevn, ikke minst der hvor kulturer og sivilisasjoner støter sammen.

- * Å styrke demokratiets moralske og åndelige grunnlag ved å utfordre selvishet, gruppeegoisme og korrupsjon.

- * Å hjelpe enkeltmennesker og familier til å erstatte et klima av bebreidelser og splittelse med en kultur av omsorg og ansvar.

- * Å fremme i yrkes- og forretningsliv en etisk forpliktelse til å skape arbeidsplasser og rette opp økonomiske og økologiske skjevheter.

- * Å skape håp og fellesskap i våre byer ved å gå løs på årsakene til rasisme og diskriminering.

* Å bygge nettverk av mennesker som på tross av forskjellig kultur og tro, har en felles forpliktelse i arbeidet for forsoning, rettferdighet og fred.

Hvordan MRA virker

Uformelle allianser mellom mennesker som har tillit til hverandre, danner seg omkring et problem og handler for å løse det. Når individer bryr seg tilstrekkelig om andres nød og setter sin tro og sine verdier i arbeid, kan det åpne veier til løsningen av fastlåste problemer.

Enhver anspores til å rette seg etter absolutte moralnormer - spesielt kjærlighet, ærlighet, renhet og uselvishet - som veivisere til personlig frigjøring og moralsk og åndelig fornyelse av samfunnet.

Dette arbeidet er åpent for alle som ønsker å engasjere seg. Det fundamentale er å lytte til "den indre stemmen" - Guds ånd som opplyser menneskesinnet - og adlyde samvittigheten. Den som har en tro, oppmuntres til å styrke røttene i sin egen religiøse tradisjon.

Formell organisasjon holdes til et minimum. Koordinering av arbeidet skjer gjennom omfattende rådslagning og kommunikasjon både på det nasjonale og internasjonale plan. Å ta lederskap står åpent for enhver uansett bakgrunn. Felles aksjoner gjennomføres ofte i samarbeid med enkeltmennesker eller grupper som har beslektete mål.

og inn i noe bedre. Det jeg møtte var imidlertid foreldre som nok var bekymret, men mer opptatt av hvorfor de ikke hadde kunnet lære barna sine en bedre måte å ta en slik situasjon på. De spurte seg hvordan de nå kunne engasjere seg sammen med barna for å få til en forandring.

Foreldre som hadde vært politiske aktivister i 60-årene, spurte seg hvorfor de hadde kapitulert for materialismen og blitt mer opptatt av å betale pantelånet enn av barna og av å gjøre noe sammen med dem. Det var et sjokk for dem å oppdage dette.

Følgende weekend lagde mange av barna plakater som illustrerte idéen "Venner finnes i mange farger". Disse vindunderlige plakaten ble satt opp overalt på skolen før mandag morgen. Og den morgenen kom det masse foreldre til skolen, ikke sinte og frustrerte, men ganske enkelt for å si til barna: "Vi er her for å støtte dere. Vi vet om vanskelighetene, men la oss finne en vei videre."

Da det ble foreslått at bråkmakerne skulle straffes og utvises, protesterte noen av foreldrene. "Hvis vi arbeider oss ut av dette uten at bråkmakerne er tilstede, vil de ikke lære noe og kanskje aldri finne en bedre måte å takle livet på," mente de.

Slik ble en negativ situasjon snudd til noe positivt. Min sønn vil ta med seg alle disse erfaringene inn i fremtiden og inn i det neste århundre. For meg er dette noe av kjernen i en relevant utdanning.

Sue Corcoran

Erik Egeland:

Stillheten og røsten

Hva i mennesket aktiviseres i en stille stund, i den meditasjon som mange i MRA praktiserer?

La meg prøve å nærme meg dette mysterium med mine begreper og observasjoner. Jeg begynner hos "de gamle", i en tradisjon som fortaper seg i oldtiden: Her heter det opp gjennom århundrene at mennesket er et vesen sammensatt av ånd, sjel, legeme. Etter det moderne gjennombrudd fra opplysningstiden inntil i dag er den åndelige dimensjon i Vesten blitt mere og mere fortrent mens psyke og kroppslighet dominerer menneskebildet. Men nå i "modernismens skumringstid" er det vitenskapsbårne monopol på sannhet, dets tro på kontrollert fremskritt rokket. Stadig flere mennesker søker åpent mot den åndelige dimensjon i seg selv og i kosmos.

Den fornemmes som et uselvsk jeg i mennesket, som et indre blikk, et uavhengighetspunkt i sjelen, - det eneste som har distanse til hele menneskets øvrige habitus og til verden. "Ikke jeg, men Kristus i meg", heter det i skriften.

Når trer dette høyere jeg frem i oss? Ibsen-ordet svarer i korsfestende ånd: "Å være seg selv, er seg selv å dø." Dette "selv" i oss er i slekt med Gudsriket, og formidler impulser til hele vår menneskelighet. Her er vår basis for menneskeverdet. "Vet dere ikke at dere er Guds tempel og at Guds ånd bor i dere", sier Paulus rett ut.

Men for mennesket oppleves det som oftest slik at det ubevisste omgir oss på alle sider, i betydningen det ukjente. Dette ukjente strekker seg såvel "oppover" mot lysregioner, og "nedover" i mørke. Vi ligner sjøfugl som svømmer for vær og vind med føttene ned i mørknende dyp og hodet opp i himmelen. Vi er altså utspendt mellom en "overbevissthet" og en "underbevissthet", som begge påvirker oss. Underbevisstheten ble pionerutforsket av Sigmund Freud, og det overbevisste er først og fremst kalt frem av hans etterfølger på læresetet i Wien, Victor Frankl, hvilket folk engasjert i MRA var de første til å holde frem i norsk opinion på slutten av femtitallet.

Ånden er vår bevissthets kerne, frihetspunktet i oss. I meditasjon, bønn, inspirerte øyeblikk bestiger den Tabor-fjellet i vårt indre, møtestedet mellom de høyere verdener og mennesket.

Sjelen er møtestedet der både åndsdimensjonens og underbevissthets impulser, kronbladene og røttene stoffer strømmer sammen. I sjelens rom finnes "alt", fra hengivenhet, kjærlighet, sannhetssøken, samvittighet, til hat, grådighet, destruksjonsdrift. Ånden er tidløs. "Sjelen har vi tilfelles med kveget," sa Grundtvig, - ingenlunde en arrogant, men en vakker tanke, dersom vi holder av det umælende liv.

I det sjelelige rom, ett med kroppen, dominerer ofte det lavere jeg, egoismen, forførereren. I livet dreier det seg for hver enkelt om å fri seg fra det lavere jeks styring ved å vinne distanse til dette hvileløse sug av selvheldelse, av egoisme, - en oppgave til vårt siste åndedrag. Kunsten er å være i verden, men ikke av verden, som skrevet står. Her går den trange vei. Hvordan skal man kunne avdø fra verden uten å fornekte den, se den som illusjon, tape ansvaret for den og sansen for at man selv

som skapning er del av den?

Det dreier seg ikke om å vende verden ryggen, legge den død som det ondes hjem, eller som en drøm. Det dreier seg først og fremst om å se med åndens frie blikk alt som strømmer gjennom den ytre og indre verden. Da vil vi ikke bare se verdens fristelser og ondskap, men også dens skjønnhet og dens behov for oss.

Men vi slipper ikke med det. Vi stilles på valg mellom vårt høyere og lavere jeg, mellom uselviske og egoistiske alternativer. Da bærer det mot egoets lille dødsfall, mot selvpoppgivelsen dersom vi velger rett. Da er vi alene med samvittigheten. Alle "engler", forventniger, støttende forestillinger er som veket bort. Vi tenker ikke at dersom vi velger "rett", kommer bekræftelse og belønning. Slik må det være for at motivet skal være rent. Etterpå kan vi oppleve at hele "verden" blir skjenket oss i tilgift. Vi fylles av lys og glede. Etterpå. Imens skjer en prosess: Vi er under lutrende forvandling.

Vår kroppslighet er komplisert. Vår psyke er komplisert. Det er sannsynlig at vår åndelige dimensjon med vårt "åndsselv" også er komplisert. Her er det ustanselig nye oppdagelser og erkjennelser å gjøre.

Det høyere jeg virker i alle retninger, som vårt oversanselige organ. Det retter seg, hvis vi vil, mot den Hellige Ånd, som blomsterkronen mot solen. Det er fra det høyere jeg at den rene tanke og den uselviske kjærlighet stråler inn i oss og videre ut til andre mennesker, og til det umælende liv i verden.

Bare dette høyere jeg, og gjerninger inspirert av det, består prøven fra ærlighetens, renhetens og kjærlighetens absolutter. Her er deres sfære. Disse normene er viktige, for vi vet jo ikke alltid om vi har å gjøre med dette høyere jeg eller med forføreriske impulser som prøver å legitimere seg fra det. De absolutte moralske normene klargjør hva som er hva. Det er deres funksjon, - ikke å knuge oss med evindelighet å fremholde et "over evne".

Som vi vel alle har erfart, er det ikke alltid Gud som taler når vi lytter i den stille stund. Vi har et sentralbord av ulike røster i vårt indre. Det kan oppstå en blokkade av fordommer eller uoppgjorte synder. Eller det kan bli stille, ganske stille. Den skjulte Gud forblir den skjulte Gud. Mennesket bestemmer ikke den hellige dialog. Det kan også hende at vi stirrer og lytter i feil retning. Ett kjennetegn karakteriserer den Hellige Ånd: Det hefter alltid noe uventet ved den.

Gudsrikets nærvær i den stille stund tar ikke alltid form av en spontan "indre røst", så og si fra oven. Det kan virke som et lysskimmer mot vår sjels beskyttende hud. I dette fruktbare lysskimmer skaper vårt høyere jeg, vår "overbevissthet", de innskytelser og tanker som bærer inspirasjonens stempel. Slik fremkommer i regelen det vi kaller "røsten". Den fortetter seg fra tankens, kjærlighetens, samvittighetens kilde, vårt møtested mellom himmel og jord. Vi har noe å holde oss til i vårt innerste selv, beslektet og forbundet med det evige Gudsrike.

Dette mener jeg å ha erfart, blant annet ved MRA's hjelp.

sakset

Den kunstige verdensorden i de senere tiårene falt sammen, og det har ikke vokst fram noen ny og mer rettferdig orden. Den sentrale politiske oppgaven i de siste årene av dette århundret er derfor å skape en ny modell for sameksistens for de forskjellige kulturer, nasjoner, raser og religiøse samfunn innenfor en sivilisasjon som omfatter alle...

Det eneste virkelige håpet for menneskene i dag er antakelig en fornyelse av vår visshet om at vi har våre røtter i jorden og samtidig i kosmos. Denne vissheten vil gi oss evnen til å overskride våre grenser, evnen til transcendens...

Det later til at mennesket bare kan oppnå virkelig frihet når den ene som gav oss friheten ikke blir glemt.

Vaclav Havel, forfatter og president i Den tsjekkiske republikk, Fædrelandsvennen, 28.10.94

Den kalde krigen skjulte betydningen av Øst-Asias voksende makt. Denne krigen var av natur euro-sentrisk, dens viktigste skillelinje gikk gjennom Europa, dens ideologier ble til der. Det er først i 90-årene at Øst-Asia begynner å innta sin rette plass på verdensarenaen, til dels skjøvet frem av Kinas bemerkelsesverdige økonomiske vekst. 1989 innvarslet Europas nedgang og flyttingen av verdens tyngdepunkt østover. Følgene av dette har hittil blitt lite diskutert, men kan vise seg å være grunnleggende. Den anglosaksiske modellen så kanskje ut som vinneren da Berlinmuren falt, men den har i dag utfordrere som mange vil etterligne.

Lederartikkel, The Independent, London, 9.11.94

Makt er ikke et bytte i kampen mellom partiene. Den er ingen utmerkelse eller næring for den personlige ærgjerrighet. Den er en tung byrde av ansvar, forpliktelse og arbeid. Før det trenger inn i makthavernes bevissthet, vil det ikke gå Russland godt. Men jeg fastholder troen på at veien til Russlands helbredelse ligger åpen foran oss.

Alexander Solsjenitsyn i sin tale til det russiske parlament, Frankfurter Allgemeine Zeitung, 31.10.94

Det er hevet over enhver tvil. Det Kai Munk og Ronald Fangen sådde av kristent tankegods i kulturdebatter og gjennom sitt forfatterskap, har utvilsomt hatt ringvirkninger for hele etterkrigstiden.

Vi skal merke oss at de begge kom i berøring med Oxford-bevegelsen, kanskje sterkest Ronald Fangen. Denne bevegelsen bragte helt avgjørende tankegods inn i en tid som så sårå trengte det. De impulser Fangen mottok fra bevegelsen gav støtet til noe helt enestående ved hans gjerning, nemlig en sentral kulturell bevisstgjøring hos yngre kristne studenter.

Carl Fredrik Engelstad i Vårt Land, 5.11.94

Nordli skriver ikke bare moralsk om grenseløs solidaritet. Han stuper rett inn i den aktuelle debatten om medievold, og hevder at det i løpet av "en fjernsynskveld skapes flere sosiale problem enn et sosialbudsjett i en middels stor kommune kan rette opp".

"Vi var påpasselige med å sikre velferdsstaten ved hjelp lover og institusjoner. Vernet om det likeverdige mennesket var etablert, trodde vi. Så glømt vi å sikre de etiske normer som i denne sammenheng er viktigere enn de store tall i budsjettene."

Fra boken av Oddvar Nordli: Vi så kømmoglsen (Aschehoug)

Lederskap for Ukraina

Forts. fra første side

private hjem. På kveldene sto ofte mer personlige spørsmål som ærlighet i privat og offentlig liv eller familiens rolle i fokus.

Solsjenitsyn sa i sin tale til det russiske parlament i oktober at Ukrainas folk er "slektinger som naturlig hører sammen med Russland". Bortsett fra en eller to, ville han ikke ha møtt mye forståelse for det synet i denne gruppen! Ukrainerne frykter russisk imperialismen og tapet av nyvunnet selvstendighet. De føler dypt at Vesten ikke honorerer at de har gitt opp sine atomvåpen.

Men de var også klar over at det først og fremst er ukrainernes sak å rydde opp i sitt eget land. "At vi selv blir enige på tvers av etniske skiller, er den beste garanti for vår sikkerhet," sa representanten for det rumeske mindretallet. En annen la til: "Alt vi har lært her kommer vi til å ta i bruk i vårt parlamentariske arbeid."

JJW

NY VERDEN vil fremme en forandring i både menneskers holdninger og i samfunnsforholdene, bygget på absolutte moralnormer og Kristi forvandlende kraft. Bladet beretter om et globalt arbeid som er åpent for alle, og om kampen mellom ondt og godt som pågår i ethvert menneske og folkeslag.

UTGIVER: Moralsk Opprustning, Postboks 3018, Elisenberg, 0207 Oslo.
Tlf. 22 55 94 30. Fax 22 44 85 04. Postgiro 0804.5125794. Bankgiro 6030.05.08831.

ANSVARLIGE: Bjørn Ole Austad og Jens J. Wilhelmsen.